

Broj:

Podgorica, 15.03.2024. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije, na osnovu člana 20f stav 1 tačka 5 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list CG“, br. 44/12, 13/18 i 145/21), člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), a u vezi sa članom 11 stav 1 i 2 i članom 14 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18), u postupku ocjene usklađenosti državne pomoći po prijavi državne pomoći podnijetoj od strane Ministarstva, prosvjete, nauke i inovacija, a na osnovu Predloga rješenja direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 15.03.2024. donosi

R J E Š E N J E

I Nacrt Javnog konkursa za učešće na pozivu „Mreža evropskih habova za digitalne inovacije“ (Digital-2023-EDIH-04-Associated) ne predstavlja državnu pomoć, u smislu člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći.

II U slučaju kada su krajnji korisnici usluga EDIH-a subjekti koji obavljaju privrednu/ekonomsku djelatnost, bez obzira na njihov pravni status i način na koji se finansiraju, dodijela sredstava ovim korisnicima predstavlja de minimis pomoć (pomoć male vrijednosti).

O B R A Z L O Ž E N J E

Zahtjev

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija (u daljem tekstu: „Ministarstvo“) obratilo se Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) Zahtjevom br. 02-082/24-196/2 od 22.02.2024. godine (zaveden u Agenciji pod br. 05-430/24-116/1 od 23.02.2024. godine) za ocjenu usklađenosti na Nacrt Javnog konkursa za učešće na pozivu „Mreža evropskih habova za digitalne inovacije“ (Digital-2023-EDIH-04-Associated) u okviru EU programa „Digitalna Evropa“ (u daljem tekstu: „Nacrt konkursa“).

U prilogu akta je dostavljen i Obrazac Prijave državne pomoći u kojem se navodi da mjera ne predstavlja državnu pomoć u smislu člana 2 Zakona o kontroli državne pomoći. Dalje se u Prijavi navodi da se dodjeljuju javna sredstva, da se ne daje prednost korisnicima koja obavljaju privrednu djelatnost, da mjera nije selektivna, te da ne ugrožava konkurenciju i ne utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima. Mjera je otvorena za sve sektore, odnosi se na mala, srednja privredna društva i na preduzetnike, procijenjeni broj korisnika je od 51 do 100. Rok trajanja projekta je 48 mjeseci, ukupni iznos sredstava jeste 900.000,00 eura, i to u četiri tranše, od 195.000,00, 250.000,00, 250.000,00 i 205.000,00 eura.

Opis mjere je definisan kroz ciljeve iz Radnog programa za „Digitalnu Evropu” za period 2021-2023, odnosi se na kreiranje mreže tzv. Evropskih habova za digitalne inovacije (*European Digital Innovation Hubs - EDIHs*). U tekstu Nacrta konkursa i prijavi pomoći, navedeno je da EDIH mrežu čini zajednica tehnoloških stručnjaka posvećenih vođenju evropskih preduzeća na njihovom putu ka digitalnoj transformaciji. EDIH služe kao one-stop shopovi u svim regionima EU, pružajući kompanijama podršku uz primjenu digitalnih alata za poboljšanje njihove konkurentnosti, jačanje infrastrukture, te porastu njihovog ukupnog uspjeha na tržištu.

Misija EDIH mreže na evropskom nivou je:

- Unapređenje digitalne transformacije širom EU korišćenjem najsavremenije tehnologije (AI, Cloud, Big Data) u 75% evropskih kompanija;
- Omogućavanje da 90% kompanija ima osnovni nivo digitalnog znanja; i
- Kreiranje novih lanca vrijednosti u okviru Evrope.

Dalje se u dostavljenoj dokumentaciji navodi da pored adekvatne podrške za digitalizaciju i poboljšanje procesa, proizvoda ili usluga kompanija, EDIH nudi personalizovane programe obuka, radionica, mentorstvo, kao i pristup tehničkoj ekspertizi i najsavremenijim digitalnim tehnologijama koje se mogu u potpunosti koristiti prije procesa kompletne primjene na tržištu.

Evropski hab za digitalne inovacije, u skladu sa ovim radnim programom, je jedno pravno lice ili konzorcijum pravnih lica koji ima komplementarnu ekspertizu i neprofitne ciljeve da podrži digitalnu transformaciju velikih razmjera – sa jedne strane privrede, sa posebnim fokusom na mikro, mala i srednja preduzeća, a sa druge strane, organizacija državnog sektora koje obavljaju neprofitne aktivnosti. Ključne aktivnosti Evropskog haba za digitalne inovacije su: testiranje proizvoda prije ulaganja, obuka i razvoj vještina, podrška za pronalaženje investicija, umrežavanje i pristup inovacionim ekosistemima.

Poziv za Evropske habove za digitalne inovacije odvija se u dva koraka:

- Evropska komisija traži od država članica EU i pridruženih zemalja da, kroz transparentne nacionalne procese/pozive, sačine Listu kandidata za EDIH poziv, i
- Evropska komisija objavljuje poseban poziv za EDIH na koji su prihvatljivi podnosioci prijava predložena pravna lica/konzorcijumi sa Liste koju je zemlja prethodno dostavila.

Predmet Javnog konkursa je sprovođenje javne i transparentne procedure koja će omogućiti sačinjavanje Liste kandidata iz Crne Gore za EDIH poziv (Digital-2023-EDIH-04-Associated) u okviru EU programa „Digitalna Evropa“, kao i stvaranje preduslova za sufinansiranje inovativnog projekta EDIH korisnika iz Crne Gore, ukoliko isti bude prihvaćen za sufinansiranje od strane Evropske komisije.

Ciljevi Javnog konkursa su:

- Da se sačini Lista kandidata iz Crne Gore za EDIH poziv (Digital-2023-EDIH-04-Associated) u okviru EU programa „Digitalna Evropa“;
- Da se otvori mogućnost sufinansiranja projekta od strane države, ukoliko crnogorski podnosilac prijave ostvari sufinansiranje iz EU programa „Digitalna Evropa“ za namjene ovog poziva;
- Da se Crna Gora pridruži postojećoj mreži Evropskih digitalnih habova (EDIHs);
- Da se podstakne digitalna transformacija velikih razmjera – državne uprave, privrede i društva u cjelini; i

- Da se podstakne razvoj prioritetne oblasti „Informaciono-komunikacione tehnologije“ u okviru Strategije pametne specijalizacije Crne Gore.

Kroz EDIH poziv (Digital-2023-EDIH-04-Associated) u okviru EU programa „Digitalna Evropa“ za Crnu Goru su planirana sredstva EU (grant) od 1.000.000,00 €, a što čini 50% ukupne vrijednosti projekta, dok ostatak treba obezbijediti iz drugih izvora (nacionalno sufinansiranje, donacije, privatna sredstva i sl.).

Ukoliko inovativni projekat EDIH crnogorskog podnosioca prijave bude prihvaćen za sufinansiranje od strane Evropske komisije, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstvo javne uprave obezbijediće po ovom javnom konkursu iznos do 900.000,00 €, odnosno maksimalno do 90% od preostalog obaveznog udjela sufinansiranja shodno zahtjevima poziva (Digital-2023-EDIH-04-Associated) u dijelu koji se odnosi na Crnu Goru.

Korisnik granta EU i nacionalnih sredstava biće u obavezi da obezbijedi sufinansiranje od najmanje 10% od preostalog obaveznog udjela sufinansiranja projekta, odnosno do 100.000,00 €.

Nacionalno sufinansiranje projekta vršiće se u nekoliko tranši. Prva tranša će se realizovati iz nacionalnih sredstava odmah nakon potpisivanja Ugovora o grantu za inovativni projekat EDIH sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstvom javne uprave, i iznosiće 195.000,00 €, dok će iznos narednih tranši zavistiti od dinamike realizacije programa i utroška sredstava, a biće definisan pomenutim Ugovorom o grantu za inovativni projekat EDIH.

- Org. kod 40701 – Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Program 15 037 Inovacije i tehnološki razvoj, Potprogram 15 037 002 Podrška razvoju inovacione djelatnosti, Aktivnost 15 037 002 001 Podrška razvoju inovacione djelatnosti kroz nove konkurse, 418-1 Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od 105.000,00 €, i

- Org. kod 42001 – Ministarstvo javne uprave, Program 11 053 Unapređenje i razvoj javne uprave, Potprogram 11 053 001 Informaciono društvo, Aktivnost 11 053 001 003 Sajber bezbjednost, 418-1

Imajući u vidu da će država iz budžeta izdvojiti predmetna sredstva, ista predstavljaju javna sredstva u smislu člana 2 stav 1 Zakona.

Prirodu sredstava koja se dodjeljuju moguće je utvrditi iz opravdanih troškova predviđenih Nacrtom konkursa:

Opravdani troškovi za ovaj javni konkurs usklađeni su sa opravdanim troškovima EU poziva:

Troškovi osoblja (zaposleni, angažovana lica, ustupljena lica, vlasnici MSP i fizička lica)

Troškovi podugovaranja (troškovi nabavke, putni troškovi i troškovi boravka, oprema, ostala roba, radovi i usluge)

Ostale kategorije troškova (roba i usluge sa internim fakturisanjem)

Indirektni troškovi (posebni uslovi prihvatljivosti troškova za ovaj poziv)

Troškovi osoblja: prosječni troškovi osoblja (jedinični troškovi prema uobičajenim računovodstvenim praksama) i jedinični trošak vlasnika MSP/fizičkog lica

-Troškovi opreme: amortizacija + pun trošak za navedenu opremu

Ostale kategorije troškova: troškovi finansijske podrške trećim licima: nije dozvoljeno, interno fakturisana roba i usluge (jedinični trošak prema uobičajenim računovodstvenim praksama): Da

- Fiksna stopa indirektnih troškova: 7% prihvatljivih direktnih troškova (kategorije A-D, osim troškova volontera i izuzetih posebnih kategorija troškova, ako ih ima).

- PDV koji se ne može odbiti

In-kind doprinos je dozvoljen, ali troškovno neutralan, odnosno ne mogu se deklarirati kao trošak, kick-off sastanak: troškovi kick-off sastanka u organizaciji ugovaračkog tijela su prihvatljivi, samo ako se sastanak održi nakon datuma početka projekta definisanog Ugovorom o grantu; datum početka se može promijeniti kroz dopunu Ugovora, ukoliko je potrebno; internet stranice projekta: troškovi komunikacije za predstavljanje projekta na internet stranicama učesnika ili na nalogima društvenih medija su prihvatljivi; troškovi zasebnih internet stranica projekta nijesu prihvatljivi .

Prva tranša će se realizovati iz nacionalnih sredstava odmah nakon potpisivanja Ugovora o grantu za inovativni projekat EDIH sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstvom javne uprave, i iznosiće 195.000,00 €, dok će iznos narednih tranši zavistiti od dinamike realizacije programa i utroška sredstava, a biće definisan pomenutim Ugovorom o grantu za inovativni projekat EDIH.

Sredstva za potrebe realizacije prve tranše planirana su Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu („Sl. list CG“, br. 124/23).

U Nacrtu konkursa se navodi da, u skladu sa odredbama EU poziva (Digital-2023-EDIH-04-Associated), aktivnosti EDIH moraju biti neprofitne, odnosno projektne aktivnosti ne smiju generirati profit, a u slučaju da se profit pojavi, isti se mora prijaviti, a taj iznos će se umanjiti od konačnog iznosa granta. U tom smislu, državnom pomoći neće smatrati prenos sredstava odabranom EDIH u Crnoj Gori iz nacionalnih sredstava, jer je djelatnost EDIH-a neprofitna po svojoj prirodi.

U prijavi se takođe navodi da, u slučaju kada su krajnji korisnici usluga EDIH-a subjekti koji obavljaju privrednu/ekonomsku djelatnost, bez obzira na njihov pravni status i način na koji se finansiraju, ove usluge vršiće se pod režimom de minimis pomoći (pomoć male vrijednosti), te će ovi korisnici biti u obavezi da postupaju u skladu sa odredbama iz akata kojima se ova oblast reguliše. Davalac državne pomoći i njegove obaveze biće utvrđene Ugovorom o grantu za inovativni projekat EDIH, a u skladu sa pozitivno-pravnim propisima koji uređuju oblast državne pomoći.

Konačno, u prijavi je navedeno da se na javni konkurs može se prijaviti javno ili privatno pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, samostalno ili u konzorcijumu sa drugim pravnim licima sa sjedištem u Crnoj Gori.

Ocjena

Članom 2 Zakona o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu: „Zakon“), propisano je da je državna pomoć:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu;

4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Da bi mjera predstavljala državnu pomoć moraju kumulativno biti ispunjena četiri uslova iz člana 2 Zakona.

U inicijalnom zahtjevu se navodi da će sredstva za potrebe realizacije projekta biti definisana Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu („Sl. list CG“, br. 124/23) (prva tranša). Takođe je u zahtjevu navedeno da će Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i Ministarstvo javne uprave obezbijediti po ovom javnom konkursu ukupan iznos do 900.000,00 €, odnosno maksimalno do 90% od preostalog obaveznog udjela sufinansiranja shodno zahtjevima poziva (Digital-2023-EDIH-04-Associated) u dijelu koji se odnosi na Crnu Goru. Iz navedenog se zaključuje da se radi o direktnoj dodjeli sredstava iz budžeta Crne Gore.

Dalje, predmetna sredstva se mogu dodijeliti korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, kojim ista mogu biti dovedena u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu.

Međutim, u dostavljenoj dokumentaciji se navodi da aktivnosti EDIH moraju biti neprofitne, odnosno projektne aktivnosti ne smiju generisati profit, a u slučaju da se profit pojavi, isti se mora prijaviti, a taj iznos će se umanjiti od konačnog iznosa granta. U tom smislu, državnom pomoći neće smatrati prenos sredstava odabranom EDIH u Crnoj Gori iz nacionalnih sredstava, jer je djelatnost EDIH-a neprofitna po svojoj prirodi.

Agencija je ovaj uslov cijenila kroz dva načela državne pomoći: ekonomska djelatnost i prednost.

Naime, korisnici moraju biti neprofitne organizacije, što znači da namjena ovih sredstava nije finansiranje ekonomske djelatnosti na tržištu, a zatim, čak i ukoliko generišu profit, iznos pripadajućih sredstava će se umanjiti za taj iznos, što znači da nema prednosti.

Ali, u slučaju da su krajnji korisnici usluga EDIH-a subjekti koji obavljaju privrednu/ekonomsku djelatnost, bez obzira na njihov pravni status i način na koji se finansiraju, ove usluge vršiće se pod režimom de minimis pomoći, te će ovi korisnici biti u obavezi da postupaju u skladu sa odredbama iz akata kojima se ova pomoć reguliše.

Davalac državne pomoći i njegove obaveze biće utvrđene Ugovorom o grantu za inovativni projekat EDIH, a u skladu sa pozitivno-pravnim propisima koji uređuju oblast de minimis pomoći (pomoći male vrijednosti). Imajući u vidu dostavljenu dokumentaciju zaključuje se da veći dio sredstava neće biti dodijeljen preduzetnicima za vršenje privredne djelatnosti.

Međutim, ukoliko bi neko od krajnjih korisnika sredstva koristio za vršenje privredne djelatnosti, bio bi ograničen na pravila koja važe za de minimis pomoći – pomoći male vrijednosti.

Međutim, da bi neka mjera predstavljala državnu pomoć moraju biti ispunjena kumulativno sva četiri uslova, Agencija je ocijenila da planirani vid dodjele sredstava ne predstavlja državnu pomoć.

Zaključak

Nacrtni Javnog konkursa za učešće na pozivu „Mreža evropskih habova za digitalne inovacije“ (Digital-2023-EDIH-04-Associated) u okviru EU programa „Digitalna Evropa“ definiše neprofitne aktivnosti stoga se isti

ne odnosi se na pitanja državne pomoći, shodno članu 2 Zakona o kontroli državne pomoći, imajući u vidu da krajnji korisnici neće steći prednost dodjelom sredstava.

U slučaju kada su krajnji korisnici usluga EDIH-a subjekti koji obavljaju privrednu/ekonomsku djelatnost, bez obzira na njihov pravni status i način na koji se finansiraju, ove usluge vršice se pod režimom de minimis pomoći.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore, u roku od 20 dana od dana prijema rješenja.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija, Vaka Đurovića bb, 81000 Podgorica, Crna Gora,
- u spise predmeta i
- a/a.